

**Raport z analizy trendów kształcenia w kontekście potrzeb
gospodarki Dolnego Śląska
I półrocze 2024 r.**

Głogów, wrzesień 2024

Spis treści

Wprowadzenie.....	3
Analiza trendów na poziomie regionu.....	4
Podsumowanie	11
Spis wykresów	13
Spis Tabel	13

Wprowadzenie

Raport analizujący trendy, jakie mają wpływ na kształcenie, jest narzędziem pomocniczym dla szeroko pojętego sektora edukacji ale również dla przedsiębiorców. Przedstawione zostanie w nim w syntetyczny sposób wyniki analizy danych dla Dolnego Śląska wykorzystując również dane krajowe czy globalne. W poprzednim raporcie przedstawiono trendy światowe i krajowe mające wpływ na nasz region. Połączenie tych trzech elementów da pełniejszy obraz wymagań, których spełnienie da możliwość dostosowania systemu kształcenia do potrzeb regionalnego rynku pracy.

Od ostatniego raportu minęło pół roku i można stwierdzić, iż sytuacja na rynku pracy nie uległa zmianie. Charakteryzuje się w dalszym ciągu niedostatkiem pracowników na Dolnym Śląsku. Z jednej strony pracodawcy zwiększają wynagrodzenie (Dolny Śląsk ma jeden z wyższych poziomów wynagrodzeń w kraju), zatrudniają obcokrajowców, wyjściem jest także automatyzacja produkcji czy usług (rozwiązania takie wymagają nabycia nowych kwalifikacji czy kompetencji). W sytuacji niedoboru pracowników racjonalnym działaniem wydaje się także zmiana organizacji pracy, która będzie wymagała nabywania przez pracowników nowych umiejętności. Ważną kwestią jaka ma i będzie miała wpływ na nabywanie umiejętności dolnośląskich kadr jest fakt uruchomienia podmiotowego systemu finansowania (PSF). Dzięki tym środkom będzie możliwe uzyskanie przez przedsiębiorców dofinansowania do szkoleń czy studiów podyplomowych oferowanych w Bazie Usług Rozwojowych. Analogiczne projekty są uruchamiane w poszczególnych subregionach dla dorosłych osób fizycznych, które nie prowadzą działalności gospodarczej.

Analiza trendów na poziomie regionu

Zapotrzebowanie na kwalifikacje jest ściśle powiązane z rynkiem pracy. Poniżej przedstawiono wybrane dane obrazujące sytuację na terenie Dolnego Śląska.

Wykres 1. Bezrobocie w województwie dolnośląskim w miesiącach czerwiec 2023 do maj 2024 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (odczyt z dnia 27.06.2024 r.).

Najnowsze dane w ujęciu miesięcznym w 2023 r. wykazują tendencję spadkową liczby bezrobotnych w regionie. Od stycznia do października odnotowano spadek o 4,9 tys. bezrobotnych.

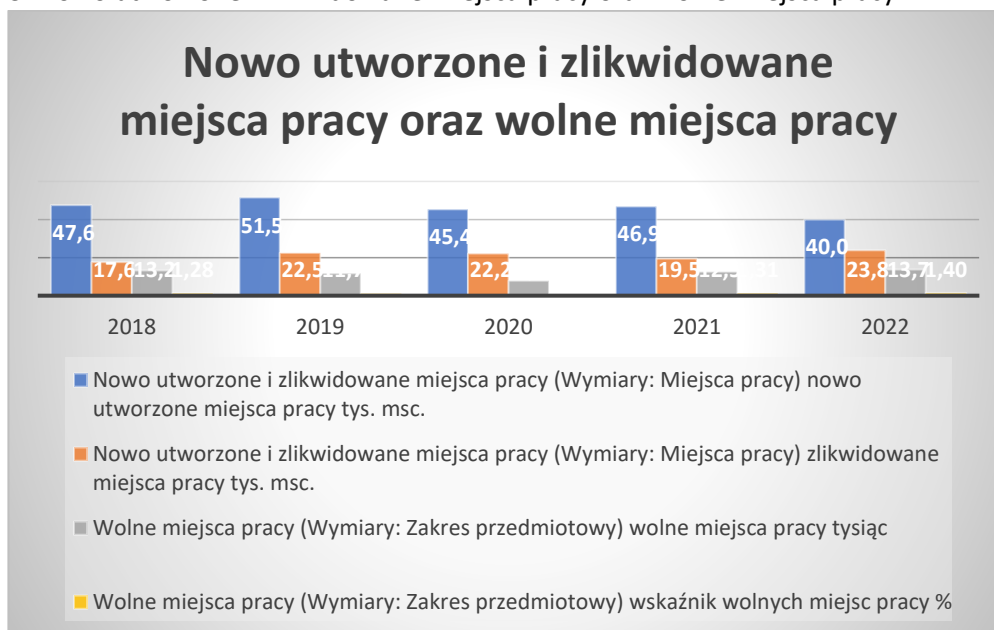
Wykres 2. Stopa bezrobocia w okresie czerwiec 2023 do maj 2024 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (odczyt z dnia 27.06.2024 r.).

W ujęciu procentowym, podobnie jak w liczbowym, widać trend spadkowy.

Wykres 3. Nowo utworzone i zlikwidowane miejsca pracy oraz wolne miejsca pracy.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS (odczyt z dnia 28.12.2023 r.).

Jak widać na powyższym wykresie w ostatnim roku analizy wystąpił spadek nowo utworzonych miejsc pracy przy jednoczesnym najwyższym liczbowo spadku. Jednakże analiza wskaźnika wolnych miejsc pracy wykazała najwyższy poziom w ostatnim roku analizy (1,40%).

Według danych na 2023 r województwie dolnośląskim liczba nowo utworzonych miejsc pracy wyniosła 33 tyś, z kolei zlikwidowano 18,3 tyś miejsc pracy.

Kluczowym narzędziem pomagającym wyznaczać kierunki kształcenia jest barometr zawodów. Narzędzie to stosowane jest od 2015 r., pozwala zaobserwować zmiany, jakie zachodzą w gospodarce. Sektor edukacyjny dzięki temu może lepiej dostosowywać swoją ofertę. Poniżej przedstawione będą

wyniki analizy barometru zawodów dla województwa dolnośląskiego z pięciu ostatnich lat (2019-2023) w porównaniu do 2024.

Tabela 2. Zawody deficytowe w skali województwa w latach 2019-2023 analiza porównawcza do 2024 r.

LP	2019 - 2023	2024
	Brukarze Cieśle i stolarze budowlani Dekarze i blacharze budowlani Elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy Fizjoterapeuci i masażyści Kelnerzy i barmani Kierowcy autobusów Kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych Kucharze Lekarze Magazynierzy Mechanicy pojazdów samochodowych Monterzy instalacji budowlanych Murarze i tynkarze Nauczyciele praktycznej nauki zawodu Nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących Nauczyciele przedmiotów zawodowych Nauczyciele przedszkoli Operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych Operatorzy obrabiarek skrawających Opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej Pielęgniarki i położne Pomoce kuchenne Pracownicy ds. rachunkowości i księgowości Pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie Pracownicy służb mundurowych Robotnicy budowlani Robotnicy obróbki drewna i stolarze Samodzielni księgowi Spawacze Szefowie kuchni Ślusarze	Brukarze Elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy Geodeci i kartografowie Kelnerzy i barmani Kierowcy autobusów Kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych Kucharze Lekarze Magazynierzy Mechanicy pojazdów samochodowych Mechanicy-monterzy maszyn i urządzeń Monterzy instalacji budowlanych Nauczyciele nauczania wczesnoszkolnego Nauczyciele praktycznej nauki zawodu Nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących Nauczyciele przedmiotów zawodowych Nauczyciele przedszkoli Nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych Operatorzy aparatury medycznej Operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych Opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej Pedagogzy Pielęgniarki i położne Pomoce kuchenne Pracownicy ds. rachunkowości i księgowości Ochrony fizycznej Pracownicy służb mundurowych Pracownicy socjalni Psycholodzy i psychoterapeuci Ratownicy medyczni Robotnicy budowlani Samodzielni księgowi Spawacze Specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi i rekrutacji Zaopatrzeniowcy i dostawcy

Źródło: opracowanie własne na podstawie Barometru Zawadów 2019-2023 oraz 2024 r.

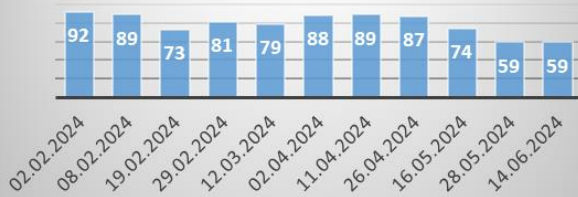
Jak widać na powyższej tabeli w dalszym ciągu kontynuowany jest trend w zakresie zawodów deficytowych.

Poniżej przedstawione są dane w formie wykresów pokazujące oferty pracy w portalu pracuj.pl.

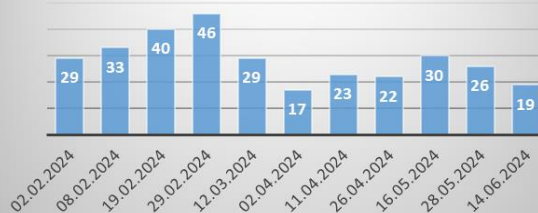
Wykres 4. Oferty pracy w portalu pracuj.pl w pierwszym półroczu 2024 r.

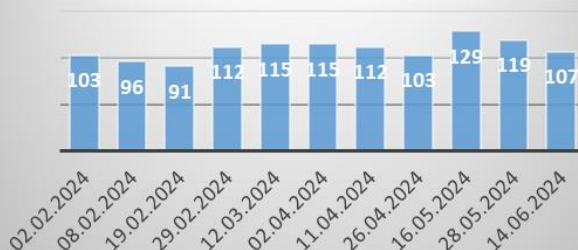
DORADZTWO/KONSULTING

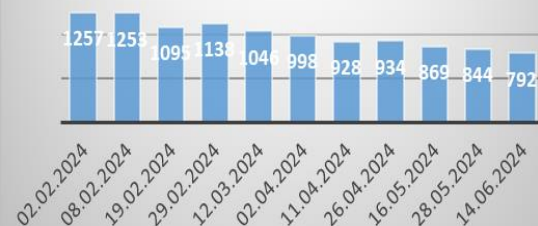
ENERGETYKA

EDUKACJA/SZKOLENIA

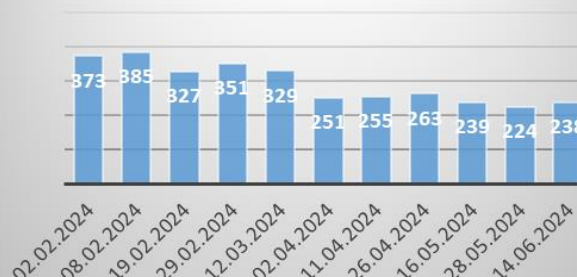
FINANSE/EKONOMIA

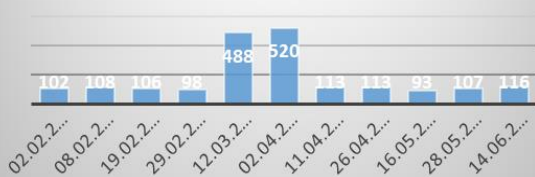
HOTELARSTWO/REST AURACJE/GASTRONO MIA

ZASOBY LUDZKIE

INTERNET, E-COMMERCE, NOWE MEDIA

INŻYNIERIA

IT/ADMINISTRACJA

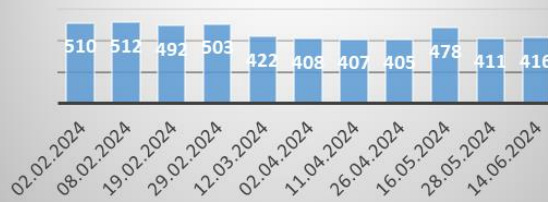
IT-ROZWÓJ OPROGRAMOWANIA

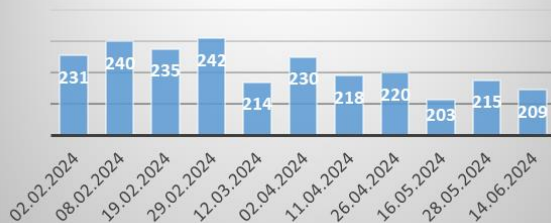
KONTROLA JAKOŚCI

ŁAŃCUCH DOSTAW

MARKETING

MEDIA/SZTUKA/ROZRYWKA

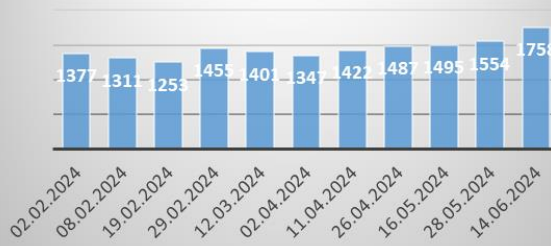
NIERUCHOMOŚCI

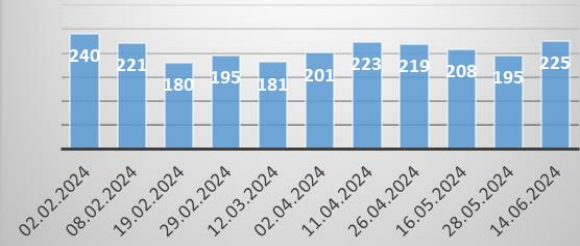
OBSŁUGA KLIENTA

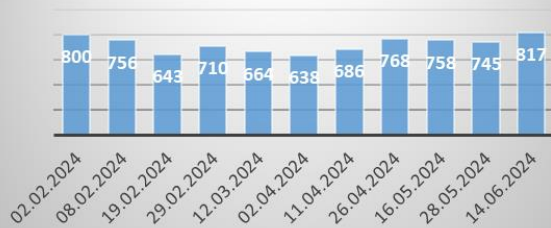
PRACA FIZYCZNA

PRAWO

PRODUKCJA

PUBLIC RELATIONS

REKLAMA/GRAFIKA/KRE ACJA/FOTOGRAFIA

SEKTOR PUBLICZNY

SPRZEDAŻ

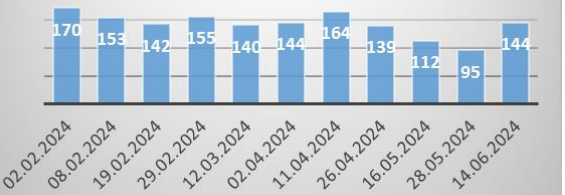
TRANSPORT/SPEDYCJA/LOGI STYKA

UBEZPIECZENIA

ZAKUPY

ZDROWIE/URODA/REKRE ACJA

Wnioski:

- Zauważalny jest trend deficytu na zawody związane z branżą budowlaną. Brak wykwalifikowanych pracowników jako główny problem wskazano na Warsztatach partycypacyjnych w ramach projektu Build Up Skills II. Jak zauważono - w branży budowlanej, na terenie województwa dolnośląskiego, występuje deficyt około 10 tys. wykwalifikowanych pracowników.
- Zauważalny jest trend deficytu wykwalifikowanych pracowników w tzw. białym sektorze. W każdym roku brak jest lekarzy, fizjoterapeutów, pielęgniarek czy położnych,
- Deficyt wykwalifikowanych pracowników występuje również wśród nauczycieli w tym nauczycieli praktycznej nauki zawodu czy przedmiotów zawodowych. Są to kwalifikacje newralgiczne z punktu widzenia zapewnienia optymalnego kształcenia zawodowego w regionie,

- Deficytowe są również kwalifikacje, jeżeli chodzi o kierowców autobusów, samochodów ciężarowych czy ciągników siodłowych,
- Analiza 5 letnia i porównanie jej do najnowszych danych za 2024 r. wykazała brak osób wykwalifikowanych w zakresie rachunkowości i księgowości oraz samodzielnych księgowych,
- Jak wynika z opracowania GUS „Popyt na pracę w województwie dolnośląskim w 2022 r.” powstało 40 tys. nowych miejsc pracy, z czego najwięcej wygenerował przemysł, następnie sekcje handel; naprawa pojazdów samochodowych (5,3 tys.), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (4,7 tys.) i budownictwo (4,5 tys.). Łącznie na te ww. sekcje PKD przypadło 57,4% nowo utworzonych miejsc pracy. W informacji i komunikacji 2,8 tys. nowo utworzonych miejsc pracy stanowi 10,4% wszystkich miejsc pracy w danej sekcji. Z powodu niedostatecznej podaży wykwalifikowanych kadr sekcję tę cechuje najwyższy odsetek nieobsadzonych miejsc pracy (7,5%)¹
- Zauważalny jest spadek ofert pracy w kategorii Zasoby ludzkie czy finanse/ekonomia, z kolei widać trend wzrostowy w kategorii praca fizyczna czy produkcja.

Podsumowanie

- Z uwagi na oddziaływanie megatrendów konieczne będzie dostosowanie oferty edukacyjnej do nowych wyzwań – takich, jak rozwój technologiczny (w tym AI oraz automatyzacja produkcji) czy zmiany demograficzne (np. konieczność przekwalifikowania osób starszych do nowych stanowisk, zgodnych z ich aktualną kondycją psychofizyczną),
- Kształcenie formalne, z uwagi na swoją specyfikę, w wolnym tempie dostosowuje się do potrzeb pracodawców, stąd niezwykle istotne jest kształcenie pozaformalne, które w elastyczny sposób jest w stanie dostosowywać się do zmieniających się potrzeb rynku pracy i niwelować lukę kompetencyjną wśród pracowników,
- Rekomenduje się firmom szkoleniowym i innym podmiotom z sektora edukacyjnego zapisanie się i uzyskanie akredytacji w Bazie Usług Rozwojowych. Umożliwi to świadczenie usług dofinansowanych z UE. Obecnie uruchamiana jest nowa perspektywa finansowa UE i w 2024 r. w regionie będzie dostępne dofinansowanie do usług rozwojowych (w tym szkoleń) zarówno dla firm jak i osób fizycznych,
- W 2024 r. uruchomiono lub są w trakcie uruchamiania projekty przeznaczone dla przedsiębiorców (<https://arleg.eu/projekty/74a/>) lub osób fizycznych gdzie będą dostępne środki finansowe na usługi rozwojowe (szkolenia, doradztwo). Jeżeli chodzi o projekt dla przedsiębiorców, to preferowane będą usługi przyczyniające się do rozwoju inteligentnych specjalizacji województwa, wskazanych w DSI 2030 oraz kończące się nabyciem i/lub potwierdzeniem kwalifikacji zarejestrowanych w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (najwyższy poziom dofinansowania 70%). Preferowanie szkoleń kończących się uzyskaniem kwalifikacji ma na celu m.in. ujednoczenie kwalifikacji, wzrost popularności formalnym podnoszeniem kwalifikacji (wpłynie to pozytywnie na sytuację zawodową pracowników). Przyczyni się także do ujednoczenia kwalifikacji, nadawanych w ramach edukacji formalnej i pozaformalnej, co pozytywnie wpłynie na rozwój idei kształcenia przez całe życie.
- Należy mieć na uwadze, że jednym z elementów wspierania idei kształcenia się przez całe życie jest Zintegrowany System Kwalifikacji, którego podstawowe elementy mają korzenie w

¹ Popyt na pracę w województwie dolnośląskim w 2022 r. <https://wroclaw.stat.gov.pl/opracowania-biezace/opracowania-sygnalne/praca-wynagrodzenie/popyt-na-prace-w-wojewodztwie-dolnoslaskim-w-2022-r-2,12.html> 27.12.2023 r.

zaleceniach Parlamentu Europejskiego i Rady Europejskiej dotyczących ustanowienia Europejskich Ram². ZSK przyczyni się do uporządkowania wiedzy i umiejętności m.in. poprzez potwierdzanie jej walidacją i certyfikacją przez podmioty zewnętrzne. Uzbrojeni takie narzędzie pracownicy w będą mieli lepszą pozycję na rynku pracy. Rekomenduje się podmiotom rynkowym oraz uczelni wyższym wpisywanie do ZSK kwalifikacji.

- Firmy szkoleniowe oraz uczelnie wyższe powinny zainteresować się uzyskaniem możliwości nadawania mikroświadczeń. W zmieniającej się rzeczywistości kluczowe jest aby pracownik mógł nadążyć ze zmianami na rynku pracy. Jednym z rozwiązań sprzyjających temu są mikroświadczenia umożliwiające nabywanie i uaktualnianie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Ponadto mikroświadczenia mogą być elementem wzmacniającym kreowanie indywidualnych ścieżek uczenia się i kariery.³

² KWALIFIKACJE A POTRZEBY UCZĄCYCH SIĘ DOROSŁYCH Perspektywa wnioskodawców w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, Julita Pieńkosz, Milena Maj. Data pobrania 28.06.2024 r.

³ Warto zapoznać się z projektem IBE: <https://ibe.edu.pl/pl/opis-projektu-mikroposwiadczenia>

Spis wykresów

Wykres 1. Bezrobocie w województwie dolnośląskim w miesiącach czerwiec 2023 do maj 2024 r.	4
Wykres 2. Stopa bezrobocia w okresie czerwiec 2023 do maj 2024 r.	5
Wykres 3. Nowo utworzone i zlikwidowane miejsca pracy oraz wolne miejsca pracy.	5
Wykres 4. Oferty pracy w portalu pracuj.pl w pierwszym półroczu 2024 r.	7

Spis Tabel

Tabela 2. Zawody deficytowe w skali województwa w latach 2019-2023 analiza porównawcza do 2024 r.	6
--	---